

A NOSA TERRA

Año XXXIX — Núm. 493

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N.º 376.979

COBRE ARGENTE

FRANQUEO PAGADO
Concesión 2032

TARIFA REDUCIDA
Concesión 2727

Bós Aires, Abril de 1955

Posicións do Galeguismo

NO periódico "Opinión Galega", correspondente ó derradeiro mes de Fevereiro, aparés un conceituoso e baril artigo no que coa firma de "Leixapren", un vello loitador galeguista, amosra as súas inquedanzas pola desaxeitada orientación imposta ó movemento patriótico galego por algúns señores da intelteualidade do noso país que, convertido en "élite reitora", adican os seus esforzos á creación dunha "estética cultural" do galeguismo, fundada en aistracións artísticas literarias; as que por carecer de alicerces no sentimento colectivo, de emoción popular, non poderan nunca acadar máis que probes e limitados resultados.

Nós, galegos emigrados, que vivimos de cote có pensamento e a acción postas o servizo da Patria galega compartimos por enteiro os conceptos vertidos no artigo que comentamos; porque estamos plenamente convencidos, que a solución dos problemas galegos, o afastamento do réximen extranxeirizante e asoballador que Galiza padece, soio poderá ser realidade mediante o desenvolvemento dunha axeitada acción política, baseada nas necesidades e intereses do noso povo, ó servizo de todos os ordes da súa vida colectiva.

Ista posición, que ven sendo dende fai tempo espota e defendida por nós, en artigos e publicacións xornalísticas; fica craramente reflexada no editorial de a NOSA TERRA, do mes de Novembro de 1953, tidoado Política e Cultura; onde sin prentender amengoar os méritos da labora cultural que se ver desenrolando, sinalábase a necesidade de complementala cunha acción política axeitada ás circunstancias e o intre en que vivimos.

"As ideas ros sonos primeiro, e os feitos despóis"; dixo Castelar; e poriso nós coidamos que xa abonda de teorizar en col de tópicos galeguistas. Agora o que compre e levar ó terreo da práctica esas mesmas teorías, isto é facer política.

Non iñoramos que os intreos que vivimos son difíciles, e que somentes grandes teñen verdadeiro cerne patriótico, pra superar toda a ringleira de obstáculos que se opoñen a esta acción, poderán levar a cabo ista urxente e indispensable misión evangelizadora.

A recuperación galega ten de ser obra de todos os señores da nosa poboación, dende o home que ara a terra, ó marifeiro que tece o mar de ronseles; dende o obreiro industrial, até o intelteual e o sabio esculador; todos, ousolutamente todos, SINE QUA NON, teñen que ter un posto de honor, na xigantesca tarefa que se fai mester pra redimir a Galiza da escravitude en que fica mergullada. E isto soio se poderá conquistar pódose acaron do povo, faiéndolle co corazón na man sin falsos toros académicos, e mester achegarse por cantos meios o permitan as circunstancias a poboación campesina e marifeira, espina dorsal da vida galega, procurando intresala nisa especie de evangelización patriótica pra afastar dos seus espíritos os esceticismos e complexos magoantes sementados por falsos apóstolos que soio sempre del se lembraron pra esplotalo i-escarnecelo.

Refleicións en Col do 14 de Abril

Martes 14 de Abril de 1931. Na que a gozosa primavera, máis que un abrollar de planas houbo un abrollar de ideas, de esperanzas e ilusións, longo tempo degoiradas. Os povos ibéricos, secularmente agriollados por unha Monarquía decrepita e reacionaria, espallaban por ruas, prazas e campías, a xubilosa euforia que os posuía. Habíase proclamado a República; mellor dito, había caído a Monarquía; roida pola podremia, dando lóxico paso a un novo réximen, máis en consoancia coa época dos supremos intreos da comunidade que constitúe o povo.

14 de Abril de 1931! Cantas leicións de viva e palpitante historia, nos ofrece a esperencia dos anos derradeiros, e que pouco proveito se sabe sacar dela! A deceición sucedeu o entusiasmo, e a tiranía a liberdade. ¿Cómo foi posíbel que se perdera toda aquela incontíbel e xenerosa forza popular, xenerada por tan nobles ideas? Va-

rios foron sin dúbida os feitos que provocaron a caída do réximen republicano, e un dos principais ó noso entender; constituíuna a cegueira política dos seus dirixentes; cúa capacidade política non corría paralela coa indiscutível autoridade intelteual de moitos deles; i-en cuos espíritos aínda pervivían os vezos da Monarquía. Os dirixentes republicanos, imbuídos de ideas importadas, non souperon ser diños, nin do povo que rexían nin do intre en que lles tocou aitar, xa que o non legislar con criterio da realidade local, non chegaron a estruturar os orgaismos con alicerces dabondo sólidos, como eran mester pra consolidar o novo réximen.

Galiza foi unha das nacións ibéricas que acolleu o réximen republicano con máis outimista i-espranzado entusiasmo, porque ademáis de consustanciarse máis axeitadamente co seu tradicional liberalismo, abríalle cantos as súas léxítimas aspiracións

Un Filtrado Falanxista na C. de Cultura do Centro Galego

A Comisión Diretiva do Centro Galego, finda de nomear para integrar o Xurado do Concurso Literario en língoa galega, ó coñecido e aproveitado falanxista hespañol José Rodríguez de Vicente (a) Joselín.

Dito nomeamento é tan insólito, fire tan fundamente ó sentimento republicán e galeguista da nosa colectividade que, elo, nos fai matinar moi de veras se os homes que integran a nova X. D. do Centro, iñoran os turbios antecedentes deste indesexabel persoaxe —cousa esta pouco probabel— ou é que andan a rogaren a pita cega coas nosas cousas.

Por si alguén o esqueceu, ou iñora, daremos unha breve filia-

ción deste aitivo propagandista do funesto réxime de Falanxe que asoballa a nosa Terra.

Correndo os primeiros tempos da República en Hespaña, chegou a Bós Aires este aventaxado suxeito, sendo ipso facto radiado da colectividade galega por colaboracionista coa dictadura de Primo de Rivera, como alcalde de Baiona.

Imposto máis tarde o réxime falanxista en Hespaña, dirixe a revista falanxista "España" orgao do Hospital Español até o ano 1951 que, en amaños coa Embaixada de Falanxe en Bós Aires, orgaiza e capitanea a excursión de "Casa de Galicia" a Terra, no buque hespañol "Monte Udala", con manifestos fins

de propaganda do réxime.

Diremos de paso, que perante o viaxe que durou 28 días, faron recibidos os excursionistas en cada porto hespañol que tocaban —As Palmas, Ceuta, Cádiz— pol-as autoridades falanxistas, orgaizándose lle misas en acción de gracias a Deus e a Franco por haberen salvado a Hespaña... Agasallos e discursos, todo elo, en colaboración coa prensa e a radio locais.

Debemos pór de noto, que esta "patriótica" excursión, era seguida atentamente pola prensa galega i hespañola de xeito destacado dende a súa saída de Bós Aires e, ó recalar en Vigo, aquilo foi a eclosión do periplo romeiro: planas inteiras dos xornais vigueses e de toda Galicia con interviús ós excursionistas; audicións radiais e banquetes obrigados ó "heroí" da xornada, o logreiro falanxista "Joselín". A firma industrial viguesa "Alvarez Hnos.", pusequiuulle un riquísimo xogo de porcelana valuado en trinta mil pesetas.

Polo que se pode ollar, Falanxe págalle ben ós logreiros e nemigos do povo.

Que fin político moveu a Embaixada falanxista de Bós Aires a orgaizar esa pintoresca excursión que tanto deu que falar en Galicia i Hespaña?

Pasear e agasallar a uns centos de paisanos engaiollados pola ventaxa dunha sustanciosa rebaxa na pasaxe e a entrega de vinte mil pesetas a troque oficial? Non. Ese era o cebo.

O fin político, señores dirixitivos do Centro Galego, por si o non saben, non foi outro que, o de "anular" diante da opinión pública galega i hespañola, o repudio da podeirosa colectividade galega da Arxentina ó funesto réxime da Falanxe. Mais pra elo, pra que a manobra tivese cisito, era mester contar coa colaboración dunha entidade galega cun nome representativo, que se prestara a facer de "cabeza de turco" para "tapar" ó podeiroso Centro Galego de Bós Aires, e usouse a "Casa de Galicia"; e un home sen escrúpulos e, ademáis, coñecido na Terra, Joselín, e, con estes dous elementos en acción, abalados pola propaganda oficial, levouse a termo esa pintoresca excursión que tanto deu que falar na Terra e que constituíu un fracaso rotundo pra os fins políticos que se perseguían.

Diante de tan repudiabel persoaxe que, ademáis de ser un elemento aitivo de Falanxe, pol-a súa aituación bufonesca e

(Continúa na páx. segunda)

A Euforia Pasa...

Fai coreta de ano todo pro euforia entre os falanxistas. Norteamérica, nun xesto absurdo e criminal, anunciaba sin recatos a súa axuda ao réxime que asolagou en sangue as máis puras arelas dos povos hispánicos, e de cuas monstruosidades son testigos eternos ese ronsel de mártires que en Galiza caíron comsamente redentora. Para sarcasmo dos povos tal monstruosidade pretenduse amparala co nome de liberdade e democracia...

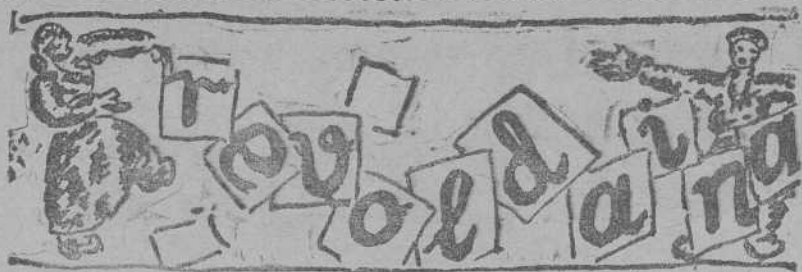
Os falanxistas coidaran que xa todo o horto era orégano e que traís do respaldo que lles daba o Tío Sam, virían tamén ríos de ouro con que acugular as súas faltriqueiras. Pero os ríos de ouro parece que non pasaron jun lixeiro orballo, que labrán peneirado para si máis de catro "persoaxes". A pretendida

"mañificencia" yankee, que comozou sendo motivo de bulras escarnecidas do home da rúa, é causa tamén agora do laio dos falanxistas de alto copete. Así, fai poucos días o Director de Cooperación Económica do Ministerio de Comercio, José Antonio Giménez-Arnau, nun aito celebrado en Barcelona en agasallo do embaixador falanxista en Yankinlandia, falando en representación do propio ministro, queixoase acedamente diante dos diplomáticos yankees da exiguidade da súa "axuda".

A "vontade de imperio" do falanxismo, herdeira das peores tradicións do imperialismo castelán, parece que na súa anguria pretendeu esquecer as xeneiras que dende fins do século pasado viñan aventando contra d-eses mesmos yankees, que lles esnaquizaran en Cuba e Filipinas o seu chorado imperio. Teñen de ser os seus novos "amigos" quen os traían a realidade coa crudeza de que eles son capaces. Verdadeiramente, unha cousa é vender a alleos a súa propia terra e outra facer con elo un bo negocio... Business business... que d-eso saben moito os yankees...

novas circunstancias aituales, namentras outros empregan o nome da República, pra servir, con canina fidelidade, os intreos de potencias alleas, que lonxe de desexar as nosas liberdades, soio teiman impornos o seu hexemónico poder.

Pero os galegos, que por sentimento racial somos o povo máis reflexivo da península, estamos aproveitando os ideais democráticos do noso povo, postos tan de manifesto aquel gregorioso 14 de Abril de 1931, arreventados e fortalecidos pola adversidade, pra crear a opinión en que se ha basar a nova República, que máis tarde ou máis cedo terá de rexir os destinos da nosa Patria, e que haberá de ser máis xenerosa, máis forte e máis nosa.

OS "RABANITOS" de Galicia perderon os estribos ceibancados un brulote que nos deixou pouco menos que groguis. E todo por mor dunas miserábeis patacas...

¡Mecache nas patacas i en quen as inventou!... Por culpa delas, o gran capo "rabanito" hespañol chantado na Federación, frotando as mans de satisfacción, berrulle os seus súbditos: ¡Ata, a por ellos! Aplastadlos a esos separatistas, los enemigos más encarnizados de la unidad de nuestra gloriosa España.

A ORDE DO GRAN CAPO "RABANITO" cumplesse o pé da letra. Chamánnos —con esa técnica depurada do insulto que so elas posúen— un pouco de todo: "torpes, groseros, maneiras sucias, innobles, indecorosos, feitos de pulcritud moral"... Que sei eu, o demo.

E inútil. Non che somos nada. Viviamos o máis fochos, felices e contentos, tomándolle o pelo os simpáticos "rabanitos" e de golpe ¡pum!, véusenos o tenderete abaixo. E todo por mor dunha miserábel hetárea de patacas...

O QUE NON HAI DEREITO é a que se nos insulte dese xeito, non señor. Nos somos xente moi sensíbel e ademais, sería. E por elo que refugamos as expresións groseiras propias de xentes de potreiro...

Porque ben mirado, ¿qué lle fixemos os "rabanitos" hespañóis? Cando máis, chamámoslle mamalóns, que en galego cuasi que é unha verba garimosa. E redicionarios: ésta xa non é garimosa, pro é a verdade, a verdade en razón de que o galeguismo é un movemento progresista, i eles son afervoados centralistas, detraidores do idioma galego e inimigos da liberdade de Galiza e do seu povo, e nisto, namentras non se demostre o contrario, os "rabanitos" están a partir un piñón con Franco...

NO BRULOTE DE MARRÁS, o escriba "rábano" oferécenos unha ficha completa (lle non falla nin un lixo) do tal Moure Mariño —que Deus confunda— autor do artigo encol das patacas, e por ela, óllase que se trata dun peixe gordo do falanxismo, diño de sere pendurado dunha poula dun robusto árbore da praza Maor de Nurenberg. I este sinxelo feito dunha ficha, pon de noto unha cousa: que nós os galeguistas non somos profesionáls da democracia, o que as veces nos trae dores de cabeza, como no caso que nos ocupa.

Por outra banda, como levar fideiro dos inimigos da nova Terra? ¡Suman tantos!...

UN TELEGRAMA DE VIGO anuncia que saeu para Madrid, don Vicente Rodríguez Belgo, que pasou unha tempada nestas costas esperimentando un invento destinado a escorrentar as especies nocivas pra os peixes. As probas efectuadas o parecer, deron eiscelente resultado. O inventor voltará novamente a esta cidade pra instalar en algunhas embarcacións pesqueiras o referido invento.

¡Qué macanudo!... E non sería millor que o devandito aparello fose usado pra escorrentar os falanxistas do país galego? Porque como especie tan dañina, coidamos que a nosa terra a non sufran endexamais.

PAZ LESTON (Don Gervasio) animouse (¿qué raro, non?) a contestar a Graña, encol dun cuestionario que este mañiño exemprar gúaranl dirixe os galeguistas dende as páxinas de "Galicia".

Paz Lestón é un home moi mesurado e metódico. Ele quer estar tranquilo coa súa concencia; refuga os dilemas. Emporiso que cando Don Gervasio se pon a razonar, é cousa de medo...

E neste razonar e razonar, sin querele, como quen non é a cousa, zorrégalle un codazo a "Revolución". E fala non sabemos qué das "verduras". (Ele, tan aquelado como é, se non atreve a decir "rabanitos"...) Isto das verduras, tráinos de camiño o conto xaponés da "veldulita". Erase una vez un xaponés...

A AUDICION RADIAL da Federación de Sociedades Galegas, é do máis pavera.

Alí hai de todo, de todo a la española e inda máis... A locutora, é unha camarada la mar de graciosa, e o parecer, ten o seu cárrego, hespañolizar os seus ouvintes galegos, se os hai. E comeza pol a gaita...

"Ahora escucharéis una emotiva página de nuestro folklore español, la "muñera", magistralmente ejecutada por el gaitero Soutelo de Montes" (oucese a gaita galega repinicando unha muñeira).

"A continuación escucharéis 'La hija de Don Juan Alba' (oucese os jiplos mourunos do cantor)

"CHORIZZOS, CHORIZZOS Y MAS CHORIZZOS!", encontrará uestez, en La Riojana, la casa mejor surtida del ramo...

LORENZO FRAGOSO.

O Instituto Arxentino de Cultura Galega Crea o Premio Cabanillas

O Instituto Arxentino de Cultura Galega, entidade que xunge a destacados intelectuales galegos residentes n-este país e a intelectuales arxentinos que sinten as inquedanzas da nosa cultura nacional, que ven desenrolando unha meritória labora a prol do espallamento das nosas cousas, acaba de instituír un premio de mil pesos para o autor do mellor artigo ou crónica, escrito en galego ou castelán, sobre tema galego, que se teña publicado directame-

mente en periódicos e revistas editados neste país, premio que será entregado o Día de Galiza de 1955, xunto co concurso do Centro Galego.

Cualquer persoa pode mandar a Segredaría do Instituto, rúa 7 número 1574, cidade de Eva Perón, os traballos que considere merecedores de ser tidos en conta, acompañando dous exemplares completos do periódico ou revista en que se publicaran.

Nuñez Hnos.

FABRICA DE BOTONS — MERCERIA

ALSINA 1214

T. E. 38-1592

O Centro Pontevedres Inaugura a sua Sede Social

Este mes d'abril ben podemos decir que é o mes grande do prestixioso Centro Pontevedrés ó inaugurar solemnemente o seu gran Casal, cunha xeira d'aitos que pon moi outo o seu gañado prestixio d'entidade patriótica galega.

Xa cuasi dende o seu inicio, o Centro Pontevedrés, posúe o fermoso Pazo Galego, en Olivios, sobor da Av. del Libertador Gral. San Martín, rodeado de fermosos xardíns, amplias pistas de baile, canchas de xogo e cómodas instalacións pra os seus asociados que nos días de lecer achan nese ambiente, un axeitado e grato descanso. Magnífico Paso ennobrecido pol-a figura en bronce de Castelao, o inmortal Guieiro da Galegüidade.

Os aitos patrióticos a realizárense co gallo da inauguración da súa gran sede social, Sarandi 847, e que a continuación reseñamos, constituirá un grande acontecemento patriótico de gran xerarquía na nosa colectividade, presididos pol-o seu dinámico i entusiasta presidente Don Xosé B. Iglesias quen cos seus

OS NOSOS DEVANCEIROS

PASTOR DIAZ

Poeta, escritor e político, naseu en Viveiro o 15 de setembro de 1811 e morreu en Madrid o 22 de marzo de 1863.

Fixo estudos no seminario de Mondoñedo e nas Universidades de Compostela e Alcalá. Dende moi novo, sinteu unha gran vocación pola política distinguíndose como orador de grande elocuencia, sendo diputade pola Coruña no 1843, e, máis tarde, chegou a desempeñar varias carteras ministeriais.

Fundou en Madrid, os xornais "El Sol", "El Conservador" e "El Herald", sendo ademais activo colaborador das principais revistas madrileñas da época, na que publicou a maor parte das súas inspiradas poesías que o sinalaron con xustiza como o máis característico representante da escola romántica castelán.

Como novelista escribiu entre outras, "De Villahermosa a la China" ademais de numerosas biografías, e como sociólogo acadou grande renome coas súas conferencias encol do socialismo, pronunciadas no Ateneo de Madrid do que foi un dos fundadores.

Pastor Díaz, ten para o renacemento galego, o gran mérito de sere ele, o primeiro que rachou na noite pecha de séculos de silencio en que se achaba o noso ilustrado idioma o escribir as dúas poesías galegas "A Alborada" e "O Faxaro da Morte", poesías que tiveron a virtude según diz Murguía, d'animar a outros poetas galegos a cultivaren a súa lingua, porque "comprenderon que podían seren eiscelentes poetas inda escribindo na lingua da Terra".

En 1911 Viveiro, inaugurou na praza principal unha estatua do ilustre poeta e pensador, e no 1923 foron trasladados os seus restos a Galiza, a eirexa parroquial de San Francisco, da súa cidade natal.

pol-o celebrado poeta e folklorista EMLIO PITA.

Presenta Cándido A. González, Segretario da C. de Cultura.

Aituará a Coro "BRETEMAS E RAIOLAS" coa dirección do xoven Mestre e compositor galego XULIO ANTA, ilustrando a Conferenza.

PROGRAMA DOS AITOS

ABRIL DE 1955

DIA 9 — 18,30 horas.

Inauguración oficial da Sede Social, con verbas alusivas pol-o Presidente da Entidade, don Xosé B. Iglesias.

Homaxe ao CENTRO ORENSANO de Buenos Aires, descubríndo unha placa co seu nome na "Sala de Sesions".

Ofrecemento do homaxe pol-o directivo don Antón Rodiño Escudero.

Inauguración da ESPOSICION DE PINTURAS GALLEGAS do artista vigués Ramón Rivas.

CONFERENZA: pol-o doctor Alberto Vilanova Rodríguez en col do tema "PRESENZA DE PONTEVEDRA NO REXURDIMENTO LITERARIO GALEGO".

Presenta o Segretario da C. de Cultura, don Cándido A. González.

DIA 11 — 20,30 horas.

Homaxe a don PERFECTO FEIXOO, fundador dos Coros Galegos.

CONFERENZA en col da MUSICA E CANTO CORAL GALEGO.

DIA 14 — 20,30 horas.

HOMENAJE DE RECORDACION DEL XXIV ANIVERSARIO DE LA PROCLAMACION DE LA REPUBLICA ESPAÑOLA.

CONFERENCIA sobre la personalidad del ilustre hombre público pontevedrés don MANUEL PORTELA VALLADADARES, por el prestigioso intelectual gallego doctor, ALBERTO VILANOVA RODRIGUEZ.

Presenta el directivo señor Manuel Ucha.

DIA 16 — 21 horas.

CENA INAUGURACION Y ANIVERSARIO, dedicada a la COLECTIVIDAD GALLEGA de Buenos Aires.

DIA 23 — 20,30 horas.

Acto de Clausura

CIERRE DE LA EXPOSICION DE PINTURAS GALLEGAS.

Conferencia por el destacado escritor y profesor doctor Rafael Dieste sobre el tema "HORIZONTE DEL ARTE GALLEGO".

Presenta el miembro de la C. de Cultura don José María Ferréno.

"Si a nación é a sociedade completa natural e histórica, a súa existencia non pode depender dun feito accidental como é o recoñecemento do lugar que ocupa antre os países ceibes mediante a súa creación en Estado. Grecia era nación denantes de recabar a súa independencia de Turquía, de se constituir en reino e de ser recoñecida como Estado por Europa".

DURAN y VENTOSA.

O Centro Lucence Renovou Parcialmente as súas Autoridades

Como resultado das eleccións efectuadas o 20 de marzo ppdo. sairon eleitos os seguintes candidatos:

Presidente, Manuel Díaz; Vicepresidente 1º, Xulio Fernán-

dez; Segretario xeral, Manuel Martínez Lamela; Prosegretario de aitos, Adolfo Núñez; Protesoreiro, Constantino Núñez; Vocal 2º, Xesús Vilela; Vocal 4º, Xosé M. Lago.

Vocais Suplentes

- 1º Antón López
2º Saúl López
3º Xesús de la Fuente
4º Edoardo Rodríguez
5º Dionisio Vázquez
6º Antón Iglesias
7º Xosé Alvarez Gayoso
8º Agustín Iglesias
9º Santiago Vaamonde
Revisadores de Contas

Antonio Devesa, Pío Alvarez, Ramón Margalló, Anxel Casanova e Vicente Vázquez.

Moito cobizamos que os homes que collen baixo a súa responsabilidade o goberno desta importante e próspera institución galega, colleiten os máis requintados froitos na súa difícil xestión, inspirados decote, no amor a Terra e nos seus sagros postulados patrióticos.

Un filtrado falanxista

(Continuación da páx. primeira)

ruín encol do noso idioma, carés da máis elemental solvencia intelectual como para ser parte e xuez na crítica de obras literarias presentadas a concurso, sendo sinificativo ademais —como para que non nos chamemos a engano— o decidido apoio que, dende as súas páxinas lle presta "Nuevo Correo", o órgao de Falanxe na Arxentina, consideramos que, a C. D. do Centro Galego debe rebocar dito nomeamento por canto ele supón unha manifesta e descarada filtración política de Falanxe na nosa máisima institución e que os galegos diños e patriotas debemos evitar.

Nuñez, Alvarez & Cía.

IMPORTACION

MERCERIA EN XERAL

MORENO 1217

T. E. 37-4658

A UNESCO E AS FALAS VERNACULAS

Na derradeira xuntanza da UNESCO en Montevideo; as principais entidades representativas da comunidade galega, interpuxeron por vía extraoficial un memorandun ca exposición do noso problema idiomático. Hoxe vámonos permitir insistir no mesmo asunto mais procurando desprendernos do noso punto de vista persoal edicándonos ao espallamento das conclusións da xuntanza de especialistas que baixo do patrocinio da UNESCO foi celebrada no novembro de 1951, en París.

Despois de deixar establecido o principio de que as linguas non son cousa estática senón un proceso dinámico como a cultura mesma, estando sometida aos cambios que a mesma cultura experimenta no seu conxunto, engade axiña que é posible chegar a dominar dende o punto de vista gramatical unha segunda fala non adprendida na infancia, mais no que se refire á pronunciación, resulta moí difícil reeducar o proceso de articulación pra producir sídidos que non existen na fala materna, nembargantes isto non é obstáculo insuperable, e o que xeralmente sucede é que a segunda fala, fálase con acento estranxeiro. Como vemos, millor explicación do porqué a fonética do povo galego non se axeita vis a vis coa do povo castelán, non se pode atopar millor.

Mais sigamos adiante cas conclusións da UNESCO. Por se tratar d'un organismo universal, o seu estudo abrangue todolos povos baixo as distintas agrupacións políticas culturais ou sociais, polo que nos podemos decatar que o problema galego é sementes parte d'un problema universal, o que xustifica a fonda preocupación que temos por salvar a nosa personalidade cultural en contra da nugalía ou o que péor aínda a incomprensión das autoridades responsables.

Vexamos algúns puntos interesantes:

AFRICA

Nas escolas baixo da administración británica de África, fálense 91 linguas e a pesares do seu número tan considerable son o vehículo de enseñanza en todo o posible na escola primaria. O inglés, sementes é insinuado na enseñanza superior.

En certas rexións en que a enseñanza se fai en inglés, o idioma vernáculo figura nos programas como unha materia de estudo. A África británica conta con 10 oficinas ou comités adicados exclusivamente á produción de materiais de enseñanza e lectura dos idiomas nativos.

Na África francesa despois do 1951 a enseñanza realizábase totalmente no idioma da metrópoli, mais estase realizando xa na Somalia francesa un ensaio co uso da fala somalí e un senador francés encetou un movemento en col do uso da fala mossi na África occidental. O goberno francés pola súa parte anunciou a creación en París d'unha escola especial pra formación de lingüistas versados nas falas vernaculas pra orgarzar con fins docentes as linguas nativas dos territorios baixo da súa administración. En Madagascar, o magache úsase d'abordo na enseñanza primaria como transición ao francés. Na enseñanza secundaria úsase como asignatura.

No territorio belga hai gramáticas e dicionarios pra 21 falas ben estudadas e seguen adiantados os estudos por máis de 34, calculando pra dentro de 20 anos xuntar unha biblioteca con obras nun centenar de falas vernaculas congalesas.

Na África española... a UNESCO informa someramente "se non poseen informes autorizados" mais suponse que como na África portuguesa e máis a italiana marchan en lonxana retaguarda respecto do até aquí ollado.

Nas provincias da Unión Sudafricana, acéitase o uso da fala materna na escola.

AMERICA

Na América, o uso do aleudino, é a lingua vernacula que en Groenlandia se adoita na escola primaria.

MURGUIA

"Para os estranos, o mesmo que para nós, Galiza é o contrario d'España... Ninguén porá decir se aquele bispo compostelán que quixo entregar Galiza ós ingleses, faríao ou non, crendo que estes eran para nós menos estranxeiros que os príncipes e señores da coroa de Castela".

En Alaska e no Canadá así como nos Estados Unidos dado o reducido dos grupos diferenciados, o problema non é do moita importancia.

En México, hay 52 linguas nativas faladas polo 18 olo da poboación total as cales sirven de transición pro estudo do hespañol. 34 d'esas falas teñen material docente polo que os indios de México estanse convertindo en bilíngües.

Guatemala ten o 60 olo da poboación integrada por indixenas que falan 20 linguas usadas como vehículo pra enseñanza do hespañol.

En Costa Rica hai 4.500 indios que usan as súas falas vernaculas nas súas escolas.

Perú e Bolivia teñen perto d'un 55 olo de poboación india e o porcentaxe de monolingües vernáculos ascende a o 40 olo.

Nos demais países a poboación indixena e pequena esceto no Paraguay país prácticamente bilíngüe.

ASIA

En Asia a pesares de que as investigacións lingüísticas están aínda no seu encetar na India por exemplo onde figuran unhas 100 linguas, a norma adoutada consiste en dar as primeiras ensinanzas escolares na fala materna do neno que ademais adprende a lingua rexional así como o indostano idioma oficial.

No Líbano onde o inglés e o francés se enseñan dende os primeiros grados, creouse en Siria unha academia árabe co gallo de millorar e unificar a lingua.

En Xordania, o ensino do inglés encétase no 4º grado; en Irak no 5º. En Israel hai unhas escolas especiais pra o ensino do hebreu aos mestres vindos d-outros países co gallo de "que se poidan integrar na vida do país".

En Turquía compilouse unha lista co equivalente turco das verbas árabes e persas denantes incorporadas pra as substituír novamente.

No Irán o idioma oficial é o persa, mais na escola secundaria é obrigada o árabe considerado segunda fala do país. Mais os grupos arménios adoitan a fala vernacula nas súas escolas. O problema do Paquistán, é similar ao da India e a política gubernamental consiste en usar a fala materna como medio de instrucción, i-enseñar o urdú, lingua oficial aos que non a saben.

No Ceilan, recén dempois do 3º grado é obrigatorio o ensino do inglés.

Na China, se ben o idioma oficial é o mandarín de Pekín, nas comunidades con fala literaria, emprégase a fala nativa na enseñanza, e o chino como asignatura.

Na Unión Birmana, onde existen máis de 120, a orientación consiste no uso da fala materna pra insinuancia dos grados primarios e o birmano oficial nos posprimarios. A mesma orientación rise pros grupos diferenciados da Tailandia.

Na Indochina a insinuancia primaria ten caracteres típicos nazonais do país, na fala do país, mais na súa fala pros anamitas, i-en camboidio pra Cambodia, i-en laociano pra Laos, e aínda no seu falar pras minorías moi, tai e tho.

Na Corea, a actual situación, fai prever solucións distintas no norte e no sul, mais a escola en tempos de guerra como é de supoñer foi e aínda é, máis teórica que real.

No Xapón creouse derradeiramente un instituto nacional de investigación lingüística pra estudar a reforma lingüística.

Nas Filipinas o señor Felipe Pangiliman delegado ante a XIV conferencia internacional de instrucción pública suscribiu as verbas que siquen: "derradeiros estudos educativos demostraron que o inglés, se ben altamente desexable como medio de acceso pro mundo da cultura i a "mundo unificado" das nacións, non é un medio efectivo pra enseñanza. Pra chegar á súa do povo, o medio que se debe utilizar é a fala nativa. A alfabetización e o melloramento individual e social representan esforzos d'abondo longos e ar-

duos si se realizan por medio d'unha lingua estranxeira.

No que respecta a Xaxa, Sonda e Malasia, recén após dos tres primeiros anos reemplazan as linguas locais polo babasa, a na secundaria a lingua indonesia.

EN AUSTRALIA

A oficina de educación do Commonwealth levou a cabo estudos limiariers en col dun novo programa de enseñanza da poboación. Na Nova Zelandia, os misioneiros percuraron europeizar aos maoris, mais fracasaron, mostrando os estudos feitos que se ben os nenos maoris adpreñían a falar con corrección o inglés e adiantaban no estudo das distintas asignaturas, a fala maorí seguíase falando no fogar, e rematado o curso escolar, abandonábanse os costumes europeos adpreñidos. En resúmidas contas, os maoris perderan o máis valioso da súa cultura sin en troques asimilar a cultura europea. Isto trouxo como consecuencia unha revisión radical do departamento de instrucción, e nos novos programas figuran as "artes, oficios, tradicións, historia, xogos e vida social" maoris a pra os fomentar, perfeccionar e conquistar que os nenos se sintan orgullosos da cultura de que son herdeiros. Soio resta empañando aínda esta revisión que o idioma de enseñanza sexa o inglés pois como moi ben dixo o príncipe Tungi de Tonga na Conferencia do sul do Pacífico en 1950: "Temos un xeito de pensar que non se pode traducir por completo ao inglés.

Nos territorios onde a lingua das potencias coloniais ou das autoridades administrativas é o inglés, o sistema educativo leva como motivo a conservación e desenvolro dos mellores elementos integrantes do patrimonio cultural autóctono. Pra conquistar ise ideal e uso da fala materna, é o requisito indispensable dado que a fala é un aspecto da cultura, é o "sanyuaría da alma popular".

Na Nova Guínea, varias potencias administrativas, entre outras Australia, Nova Zelandia, Reino Unido e os E.E. U.U. de America, nomearon lingüistas percurando dar unha forma escrita pras linguas que se

A HESPAÑA GRANDE

Hespaña é o país da diversidade. Diverso é o seu chan, a súa flora, as súas linguas, os seus costumes, os seus tipos. Nacións diversas, ben definidas como Castela, Vasconia, Cataluña e Galiza. ¿Para qué reducir violentamente á unidade o que é diverso, vario, vivo?

Sen esa violenta unidade, matadora de todo gromo espontáneo, Hespaña non houbera seguido o curso desastroso da súa historia. Coa diversidade, camíñase máis axiña —contra o que semella a primeira vista— hacia o grande e benefactor ideal dunha unidade planetaria. ¿Chegará un día no que Hespaña poida revestirse da súa verdadeira forma étnica e xeográfica? Só sendo grandes, prósperas, autónomas, as nacións contidas no chan de Hespaña, será grande Hespaña. De "nacións" téñese fala de sempre polos escritores clásicos, no século XVII, ó menzoar o que hoxe chamamos "rexións". Non nos asustemos do nome. Non sexamos máis medosos cos nosos devanceiros de fai tres o catro séculos. O importante é desexar a grandeza de toda Hespaña, e por, após, sen desprantes nacionalistas, sen rencores raciais, a Humanidade por enriba da Patria.

Azorín.

consideran indispensables pra conservación das culturas autóctonas e facilitar o ensino en fala vernacula mediante a produción de manuais escolares tan necesarios.

NO QUE RESPEITA A EUROPA.

Hai máis de 50 linguas principais sin contar a Unión Soviética, mais de elas socio 26 son oficiais, as outras son consideradas linguas vernaculas. Eiqui é comente facer resaltar un erro moi lamentable por certo onde o informa da UNESCO falando dos dialeitos de linguas oficiais pon ao "galego de Hespaña como semellante ao Portugués" e nada mais, colocando en troques no grupo das falas vernaculas ao catalán e vasco sementes. Iste erro lamentable é subsanado no apéndice primeiro incluíndo a os tres idiomas catalán, galego e portugués antre os derivados romances. Mais que nos poden sorprender aos galegos estes pequenos erros en xente allea ao noso problema cando antre nós aínda hai quen fala a pose sabia dos cotados do dialeito galego?

En Rusia, o sistema imperante estableceu o ensino en lingua vernacula.

Na Franza, unha lei autoriza o uso das linguas vernaculas pra enseñanza do francés nas escolas primarias sempre que os alumnos o soliciten.

Na Alamaña, as comunidades vernaculas falan igualmente a lingua oficial.

No Reino Unido, úsase o galés pra enseñanza. En Malta, o maltés como transición ao inglés.

En Polonia, o lituano é usado en certas escolas.

Na Suecia o lapón é usado pros núcleos lapóns.

No referente a Hespaña e deixámolo a propósito pro final, o informar d' lonicamente: "certos factores políticos impiden o emprego das falas vernaculas que en outros períodos históricos foran utilizadas na escola".

Como vemos considerados até eiqui os núcleos con maior ou menor personalidade cultural diferenciada dos 5 continentes, siguer un plan pedagógico d-acordo cos derradeiros adiantos da ciencia. Hespaña desgraciadamente figura na retaguarda porque "certos factores políticos" ceais ubiqñen aos seus dirixentes en algún continente aparte antre hai quen di que mais ben están na lúa.

AS FALAS VERNACULAS

Sentado até eiqui a documentación pertinente pra lle dar autoridade ás queixas dos galegos que non sementes nos sentimentos magoados pola xa secular e disparatada consideración ca nosa fala, entremos no máis medular do informe da xuntanza de especialistas orgarizada pola UNESCO no 1951.

Todo neno naza dentro d'un ambiente cultural do cual a fala é a o mesmo tempo factor integrante e expresión, desempeñando un papel importante na formación dos primeiros concéitos do neno. Por iso, todo novo concéito que non atope fácil expresión na fala materna, será difícil de entender. As ideas que foron entendidas n-unha lingua son tan fáciles de se expresar na forma d-outra lingua, que, di o informe de especialistas da UNESCO; e unha persoa encarregada de esa tarefa, pode moi ben perder a súa facilidade pra se expresar.

Engade. Un neno obrigado a facer este traballo a unha edá en que a súa capacidade de autoexpresión, aínda na súa lingua materna, non está completamente desenvolada, ceais non logre nunca se expresar axeitadamente. Por esta razón, din na UNESCO, é mester facer todos os esforzos posibles pra dar a educación na fala materna e até o grado máis adiantado posible; isto permite antre outras cousas acortar a transición antre o fogar e a escola. Unha leición de xeografía por exemplo, así como de calquer outra asignatura, é máis doado de adprender na fala materna. Esperar do neno

EUGENIO D'ORS (XENIUS)

"De todolos separatismos peninsulares confesamos ser o galego o que nos turba máis; haberá que adicarlle algún día un aparte d'afincada reflexión".

"Introdución al Estudio de la Hispania Atlántica".

que se sirva de nocións e ideas novas que se lle presentan nunha fala que lle non é familiar, é imposible, é un coñe esforzo que retarda o seu progreso. Lembremos aquel pasaxe tan eraro de Castela en Senpre en Galiza en que o mestre lle deletrea ao alumno: t-a-z-a i este responde axiña: cunca.

A continuación, os mesmos especialistas rebaten as oposicións feitas ao emprego das linguas vernaculas como vehículo de ensino. Tomemos as que veñen ao noso problema:

1º — Hai quen di que o emprego da fala materna impedirá a adquisición d'unha segunda fala.

Resposta da UNESCO: A esperencia proba que se pode asegurar o dominio igual ou mellor da segunda lingua, si a escola se enceta na fala materna como medio de instrucción, engadindo derradeiramente a segunda fala como asignatura.

2º — Hai quen di que o emprego da lingua vernacula retardará a unidade nacional. A UNESCO responde: Que si ben a administración pública é máis fácil onde se fña unha soia fala, en troques é moi probable que a insistencia absoluta no uso do idioma nacional por xente de outra fala materna, tería un efecto negativo, levando aos principais grupos rexionais a se retirar en certa medida da vida nacional. En todo caso parés eraro que a millor maneira de servir os intereses nacionais é fomentar o adianto da enseñanza, e que tal adianto podese lograr co emprego da fala local como medio de instrucción. Pois arque derradeiramente teñan que adprender a pensar, falar e ler na segunda fala, opinan os da UNESCO que polo xeral, esa finalidade pódese conseguir millor psicolóxicamente e pedagóxicamente, mediante dous saltos cortos val decir, do analfabetismo pra alfabetización na fala materna; e da alfabetización na fala materna pra alfabetización n-unha segunda fala. E non mediante un salto longo que sería do analfabetismo pra alfabetización n-unha segunda fala. E todas estas conclusións esténdenas os especialistas da UNESCO pra o caso de enseñanza dos adultos, pois decrarar que si os adultos aprenden a ler n-unha fala estranxeira, na maioría deles non chegarán nunca a saber leer e escribir correctamente.

CONCLUSIONES

En resumo, os especialistas de todo o mundo convocados pola UNESCO entida universalmente encargada do desenvolro e cuidado da cultura actual decrarar:

Que a fala materna é o medio natural de expresión d'unha persoa, e unha das súas primeiras necesidades consiste en desenvolro ao máisimo a súa capacidade pra se expresar.

Que todo alumno deberá encetar os seus cursos escolares na fala materna.

Que nada na estrutura d'unha lingua impide que esta se converta nun vehículo de civilización moderna.

Que ningunha fala é inadecuada pra satisfacer as necesidades do neno nos primeiros meses da enseñanza escolar.

Que si a fala materna é axeitada como vehículo de instrucción nas universidades e establecementos de enseñanza, débese empregar como tal.

Que en caso de que non o sexa, a fala materna débese empregar na medida en que a provisión de libros e demais materiais de enseñanza o permita.

Que ningunha lingua franca pode reemplazar adecuadamente a fala materna a menos que os nenos esten familiarizados con ela antes de ir á escola.

—Os galegos en resúmidas contas engadimos: 1º Que o noso problema lingüístico e cultural, pertence ao problema universal da cultura do cal é parte. 2º Que na súa solución as autoridades responsables están completamente alleas ao mesmo. 3º Que mentras tanto os galegos patriotas non deben deixar fenecer no seu peito o lume sagro dos dereitos do povo galego até que Hespaña atope o camiño dereito e á veira dos países civilizados do mundo.

"COMPENDIUS"

PRINCIPIOS DO GALEGUISMO

- 1 - Galiza, unidade cultural.
- 2 - Galiza, povo autónomo.
- 3 - Galiza, comunidade cooperativa.
- 4 - Galiza, célula de universalidade.

A NOSA TERRA

(NUESTRA PATRIA)

Déspotas insensatos,
forzá, forzáde grillos
Pode oprimir o ferro
Un corpo enfracuado;
Mais as nobres idelas
E gloriosos instintos...
Eses... non pode non o duro
ferro.
Nin a morte extingüelos.
EDOARDO PONDAL

Año XXXIX — Núm. 493

Bós Aires, Avril de 1955

Redacción - Administración: Rúa BELGRANO 2186

FIESTRA â TERRA Rexa Leición de Patriotismo Dos Mozos Galeguistas

LUGO. — De dous millóns de cabezas da especie bovina que ten Galiza, a provincia de Lugo totaliza un censo de 366.093, que reducido a pesetas, representan a respeitábel suma de 900 millóns. Non embargantes, aínda non conta a devandita provincia, con un matadeiro industrial aspeitado ás súas necesidades, poi haberá que agardar, polo que construíe o Instituto Nacional de Industrias, que como todas cousas d'España, pararan cincuenta anos pra que entre en funcionamento.

O. FERROL. — A Junta de Obras do Porto local, que sin ningún apoio oficial ven doutando o porto ferrolán de importantes melloras, anuncia un proximo congreso, pra adequerir duas gruas de seis e quince toneladas, mais catro carretillas eléctricas, coas que de momento, quedaran cubertas as necesidades do porto devandito. Así mesmo anuncia que presto darán comenzo as obras de dragado dalgúns sectores da vía, entre eles os aiacentes os peirâns de Curuxeira.

BETANZOS. — O viño do país i os impostos: Con isto tiduo o corresponsal de "La Voz de Galicia" na cidade de Betanzos, láise do novo gravamen que teñen que abonar os amantes do viño, que producen as idilicas marifias. Decido entre outras cousas: "Os impostos é unha pizarra maneira de sacarnos os cartos sin protestar. Ben iso de sin protestar e un decir, Porque os bebedores xa levan protestado o seu."

VIGO. — No porto local, foron embarcados con destino a Illa de Cuba, os restos mortales dos hérois da independencia cubana, don Rafael Maceo, e don Juan Cintra, que apos de pacentes anos de xestións, foron devoltos polo Goberno español a Cuba, onde recibirán definitiva sepultura. O Ministro do exército español teniente xeneral Muñoz Grande, dispuxo que é embarque dos devanditos restos, lles foran rendidos honores militares. Claro está que isto fanno porque están mortos, que si estiveran vivos, voltarían a perseguirlos coa feroz crudelidade, conque persiguen a cantos se opoñen o fracasado imperialismo centralista.

BETANZOS. — As autoridades falanxistas, procederon a inaugurar con algareiro balbordo, un muíño estruchador do toxo, pra ser empregado como alimento do gando. Dito muíño, que foi instalado nun vello caseiro de lúpulo, producirá cada 8 horas 2.000 kg. de toxo moído. O Inxeniero Agrónomo don César Fernández Quintanilla, fixo unhas optimistas declaracións con respecto os resultados diste, según il, moderno procedemento. E nos que coñecemos dos nosos tatarabós, as practicas de pisar o toxo, usando claro está procedimentos axeitados a época, confiamos en que despois disto, os galegos no precisaran máis emigrar.

Co gallo da edición do libro "Nasce un arbore", obra do mozo galego Gonzalo R. Mourullo, un señorito de Santiago coa alma abraida polo complexo de inferioridade, Baldomero Cores, tivo a noxenta occurrencia de facer no diario compostelán "La Noche" unha desafortunada crítica d'ese libro, onde ao par de loubanzas a produción d'ese promisorio vaor da nosa literatura, facíalle unhas destacadas apreciacións para que escribira en castelán, "que lle daría meirande publicidade peninsular e ultramarina", pois escribir en galego era deixarse "influir por raquitismos sentimentaloídes".

Coñecedores de tan indina atitude, os mozos galeguistas de Bos Aires, mandáronlle ao señorito de marras unha documentada icestensa carta de protesta, onde lle dan unha leición de lealtade a Terra que lle dou o ser e lle razoan o absurdo da súa posición. Nela dilulle que España non é unha nacionalidade, senón un Estado constituído baixo a hegemonia de Castela — Ortega e Gasset diz que España é unha consecuencia de Castela — pero no seu territorio conviven povos de distintas razas, distintos idiomas e distintas culturas. Pretender que o porto galego non constitue unha nacionalidade natural distinta da castelán é un anacronismo e como tal nacionalidade o noso povo ten a obriga de contribuir co seu espírito a formación do espírito da humanidade, desenrolando a súa personalidade diferenciada. Así como un home que vive da cultura, das costumes e do xeito de vida d'outro po-

vo é un povo nulo, espiritualmente inútil. Dende o século XV ao povo galego fixéronlle vivir esa vida de parásito da cultura castelán, sin permitirle integrar o grupo da comunidade cultural galaico-portugués a que pertence por orixe e por natureza, pero afortunadamente dende o século XIX comenza a rexurdir a súa personalidade gracias ao esforzo dos "bós e xenerosos", homes en teiros que non se asustan da labourea ciclópea que compre realizar para acadar ese oxetivo. Desafortunadamente, tamén hai un fato de "servilizados", señoritos ridículos, de espírito castrado, que andan a arrastrar o seu complexo de inferioridade, falando castelán e traizoando ao seu povo, a súa raza e a mesma humanidade. Finando a carta, os nosos mozos galeguistas dilulle a ese señorito asimilado que chamalle "raquitismo sentimentaloíde" ao dereito e obri-

Asamblea Xeral das Mocedades Galeguistas

O sábado 2 do actual no casal do A.B.C. de Corcubión, as Mocedades Galeguistas realizaron a súa Asamblea Xeral Ordinaria, na que se presentou a Memoria do exercicio 1954-55, reformáronse as Bases Constitutivas e elixiuse o Consello Directivo para o período 1955-56.

Pode apreciarse pola Memoria a ampla labourea desenrolada polas Mocedades: Conferenzas de Ramón Suárez Picallo e Víctor Luis Molinari; Aito en Homaxe de Pardo de Cela, no que falou Emilio Pita; varias xuntanzas do Ateneo con debate libre; Aito do Primeiro Aniversario; Ensino da bailes galegos; coa bandeira galega; Aituación nas Confeccións de distintivos metálicos

Mocedades de Galeuzca, xuntamente con vascos e cataláns; etc., e ademais a labourea permanente de propaganda galegusta e de colaboración nos aitos organizados pola Comisión Intersocietaria.

O novo Consello Directivo ficou constituído do seguinte xeito: Secretario Xeral: CILISTRO CONLES TIZADO; Secretario de Cultura: ANTON MOREDA; Secretario de Estudos: MANUEL CORDEIRO MONTEAGUDO; Secretario de Informacións: XOSE CASAL RODRIGUEZ; Secretario de Propaganda: FRANCISCO CUPEIRO; Secretario de Finanzas: XOSE BALADRON CARBALLO e Secretario de Organización: EMILIO ADOLFO PITA.

FALSEDADE DUNHA PROPAGANDA

Por Bieito Cupeiro.

España é un país onde a teatralidade aparatosa e grandilocuencia fofa, teñen unha máxica influencia na mentalidade popular. Así, pois, non é estrano, que se acepten como verdades indiscutibles os mais absurdos tópicos a que botando man dun latigallo circunstantialmente axeitado, poida calquer xeneral ilorante e cuarteleiro, acender unha revolución, ou triunfar nunhas eleccións coma as que gañaron as dereitas en 1933 dicindo: "Nosotros representamos a Dios y a España".

Ista frase, cuxa soia pretensión de representar a Deus, constitue un sacrilexio; ten non embargante no tocante a representar a España moito de verdade. E certo que son a xenuína representación da España creada por Castela á súa imaxen e semellanza, fanática, cruel, reaccionaria e centralista. Isa España, que pra xustificar o despozo de que fai oxetivo a nosa Terra, creou a lenda da probeza do noso país; despois que nos leva o noso gando, o noso peixe e de remate, en concepto de trabueos as poucas pesetas que estes produtos nos proporcionan. Isa e a mesma España, que, do xeito que sabe o Cid Campeador enriba dun cabalo, pra lle faguer gañar batallas despois de morto; exhumou no 1936 o inquisidor Torquemada e puxo a súa disposición os "Caproni", os "Stukas" e as divisións "Panzer", pra que poidera "continuar a historia" que pra nos non foi outra cousa que miseria, escravitudes, fanatismo, e intolerancia.

Pois ben, isa España podre que nos derradeiros 18 anos acentuou criminal e violentamente o sometimento en que fica o noso país, que non permite o desenvolvemento racional das nosas fontes

de riqueza, o arrequentamento da nosa cultura, i o cultivo da nosa prócer lingua; pretende agora adoutar unha xenerosa atitude en beneficio dos galegos emigrados, pagándolle os que levan mais de 10 anos de residencia no estranxeiro, e carezan de recursos un viaxe de ida e volta pra visitar a Terra, organizando excursións baixo a aparatosa denominación de "Romería Española".

Pra demostrar a falsedade da pregunta e desusada xenerosidade do goberno franquista, que está facendo diste feito un gran despliego de propaganda, abonda analizar as disposicións que en materia de emigración regulan a saída de súditos do Estado español.

Non é pra ningún un segredo, que pra poder sair do "Paradiso franquista" a cata de pan e liberdade, única alternativa que se lle ofrece a nosa mocidade, é mester vencer tantos incoementos, superar tantos desembolsos en coimas, trámites e demais obstáculos que se lle opoñen o emigrante, que para lograr o seu oxetivo, ten pouco menos que ser un pequeno potentado, convertindo isa plaga social que constitue a emigración num verdadeiro privilexio.

Entre os gastos que se ocasionan hai o que se chama Fondo de Reparación, en virtude do cal, de acordo ao artigo 90 do Regulamento de Emigración, desenrolado e modificado polos decretos do 1º de agosto de 1941, e do 11 de xaneiro de 1946, existe un sistema de repatriación, que obriga ás compañías navieras españolas ou estranxeiras, que embarquen emigrantes nos seus vapores, a cispedir uns bonos

contra a súa caixa en cantidade equivalente a 10 por cento de todos os pasaxes de terceira crás, de hespañeos ou estranxeiros cispedidos polos consiliarios de barcos de emigrantes en portos hespañeos.

Despois de cada embarque ditos bonos son entregados polo consiliario, o Inspector de Trabajo i-Emigración competente, quen remitíraos o Ministerio de Trabajo, pra que iste os remese o Ministerio de Asuntos Exteriores, quen a súa vez, remesaraos os consulados hespañeos nos portos de emigración pra que estes abonen as compañías transportadoras, valéndose dos ditos bonos, o importe do pasaxe dos emigrados que sexa preciso repatriar.

O prazo do validez dos devanditos bonos é de dous anos, pasado o cal de non ser usados as Compañías deberán ingresar o seu vaor en metálico ó Tesouro de Emigrante, que administra o Ministerio de Trabajo.

Coa soia enunciación dista regulamentación, abonda pra demostrar que o Estado Español non gasta unha "cadelá" dos seus fondos en beneficio do emigrante, xa que é iste o que paga un 10 por cento máis, polo seu pasaxe por mor de ser preciso en casos dados repatriar; pero o máis grave do caso é que con diñeiros que o emigrante paga o Estado faise unha enganosa propaganda, que teima prestixiar un réximen que endexamais poderá ser do agrado do noso povo, xa que nos últimos anos as repatriacións de emigrantes foron mínimas en comparación co enorme contingente emigratorio; e pra demostralo doadamente non hai máis que recurrir a irrefutable realidade das cifras.

O número de emigrantes con cálculo do importe meio dos pasaxes durante os anos de 1945 o 1949, foi de:

Ano 1945: número de emigrantes 2736. Importe dos pasaxes, 8.208.000 pesetas.
Ano 1946: número de emigrantes, 5575. Importe dos pasaxes 28.802.000 pesetas.
Ano 1947: número de emigrantes, 13.532. Importe dos pasaxes, 40.596.000 pesetas.
Ano 1948: número de emigrantes, 19.156. Importe dos pasaxes 86.262.000 pesetas.
Ano 1949: número de emigrantes, 41.910. Importe dos pasaxes 251.460.000 pesetas.
De acordo as cifras enunciadas o total de emigrantes, aínda faltando o

Asamblea da Irmandade

O día 23 de Abril, as 22 horas, no casal do Centro Ourenseño, terá lugar a Asamblea anual da Irmandade Galega de Bós Aires.

Dada a importancia e amplitude adquerida polo movemento galeguista, é mester que todos os irmáns concurren a esta asamblea, que deberá analizar a Memoria dos laboras desenroladas perante o ano pasado e imprimirá as orientacións a seguir polo movemento galeguis-

ta d'esta cidade a fin de percurar a meirande difusión dos nosos ideaes.

A devandita asamblea desenrolarase co seguinte orden do día:
Elección dun Presidente da Asamblea e de dous irmáns para firmar a aita.
Consideración da Memoria e Balance.
Elección da Xunta Directiva, Consello Ourenseño e Revisores de Contas para o novo ano.

Espuxo Sirera

Nos salóns do Centro Ourenseño, volveu a espoxa Sirera. Ista vez de volta da Terra brindándonos unha manifiesta visión artística dos currunchos típicos da paisaxe galega plasmados en 26 acuarelas onde a sinxeleza representativa fainos percorrer dende o maino regato e a vella ponte pasando polo cruzeiro típico ate as emparedadas pedras das casas viliegas e os solidos campariños das chexras románicas. Todo elo saturado de unha policromía entonada en acordes de coores suaves que penetran no espírito do observador levando unha sensación de paz e agarimo ao corazón momentos conquerebles cando o arte é representado por valores fideles co agromar da beleza. Felicitamos ao artista pola idea de nos traer esta visión feiteira da Terra de modo que diante dela, os nosos ollos nos permitan soñar ca beleza da paisaxe galega, esquencendonos nun intre do agrilloamento en que está sometido o noso povo... Fixo a presentación inaugural da mostra o ilustre home de letras ourensán Dr. Vilanova cuxa xa caracterizada verba documentada e patriótica dando verdadeiro realce a o dito aito.

vez que penetran no espírito do observador levando unha sensación de paz e agarimo ao corazón momentos conquerebles cando o arte é representado por valores fideles co agromar da beleza. Felicitamos ao artista pola idea de nos traer esta visión feiteira da Terra de modo que diante dela, os nosos ollos nos permitan soñar ca beleza da paisaxe galega, esquencendonos nun intre do agrilloamento en que está sometido o noso povo... Fixo a presentación inaugural da mostra o ilustre home de letras ourensán Dr. Vilanova cuxa xa caracterizada verba documentada e patriótica dando verdadeiro realce a o dito aito.

Sentido falescimento

Na cidade de Miramar, onde circunstantialmente atopábase pasando a tempada de verán, faleceu o día 11 do derradeiro mes de marzo, a Sra. doña Rosina Otero de Villaverde, esposa do deputado e membro do Consello de Galiza, don Elpidio Villaverde. A repentina morte da Sra. de Villaverde orixinou un xeneral sentimento de pesar, xa que as virtudes que adovianaban a estinta, eran moi apreciadas na longa ringleira de amistades con que se relacionaba.

Faguemos chegar a familia de don Elpidio, o noso mais sincero sentimento de pesar pola irreparable perda que lleolta o seu fogar.

A. Bermudez y Cia. S. R. L.

IMPORTACION DE
Tecidos — Encaixes — Etaminas — Puntillas
SALTA 273-75 T. E. 37-5848